

Όταν για μια στιγμή σταμάτησε η αναπνοή της Ιστορίας

Γράφει ο: Άγγελος Αγοραστός*

Κατά το σούρουπο της 13ης Ιουνίου του 323 π.Χ., μαζί με την αναπνοή του, σταματά και η αναπνοή της ίδιας της ιστορίας. Ο μεγάλος άνθρωπος, για τον οποίο ο Πλούταρχος (Βίοι Παράλληλοι, Αλέξανδρος, κεφ. 21) έγραψε τον πρωτάκουστο έπαινο ότι θεωρούσε «του νικάν τους πολεμίους το κρατείν εαυτού βασιλικώτερον», δεν υπάρχει πια.

Ένας απέραντος θρήνος ξεχύνεται από τα τείχη της Βαβυλώνας και απλώνεται σε όλη την Οικουμένη. Έλληνες και Πέρσες θρηνούν. Η μητέρα του Δαρείου Σισύγαμβη αποφάσισε να μη βάλει τροφή στο στόμα της. Πέντε ημέρες αργότερα πεθαίνει.

Κανείς δεν ταυτίστηκε τόσο πολύ με την παγκόσμια ιστορία όσο ο Αλέξανδρος. Το παιδικό όνειρό του να ξεπεράσει σε δόξα τον πρόγονό του Αχιλλέα είχε γίνει πραγματικότητα: Αλέξανδρος, Ηφαιστίων, Κρατερός, Πτολεμαίος, Κλείτος, οι νεαροί που έπαιζαν με ξύλινα σπαθιά στην Μίεζα υπό την επίβλεψη του αυστηρού Λεωνίδα, του Λυσιμάχου και του Αριστοτέλη και ονειρεύονταν να κατακτήσουν τον κόσμο. Από την μικρή μας Μακεδονία έως

την Ινδία και από την Ήπειρο έως τα νότια σύνορα της Αιγύπτου είχαν δημιουργήσει μία απέραντη Μακεδονική κοσμοκρατορία. «Ο Όμηρος διαβαζόταν από όλους, και τα παιδιά των Περσών, των Σουσιανών και των Γεδρωσών τραγουδούσαν τις τραγωδίες του Ευριπίδη και του Σοφοκλή» γράφει ο Πλούταρχος. Η δε Ελληνική γλώσσα μιλιόταν ή γινόταν κατανοητή από τα $\frac{3}{4}$ της οικουμένης.

Στα μελλοντικά σχέδιά του ήταν ο περίπλους και η κατάκτηση της ηπειρωτικής Αραβίας, και η εξερεύνηση των ακτών της Βόρειας Αφρικής όπου δέσποζε το ισχυρό κράτος της Καρχηδόνας. Είναι επίσης βέβαιο πως γνώριζε την ύπαρξη της ανερχόμενης δύναμης των Ρωμαίων. Ο θεός του Αλέξανδρος Α΄ της Ηπείρου είχε εκστρατεύσει στην Ιταλία την ίδια περίοδο με τις εκστρατείες του Αλεξάνδρου στην Ασία. «Είμαστε τυχεροί που ο Αλέξανδρος πέθανε τόσο νέος» έχει ειπωθεί από πολλούς Ρωμαίους στρατηγούς. Επιπλέον, είχε σχεδιάσει την ανέγερση εξαιρετικά μεγαλεπήβολων κτισμάτων και ναών, καθώς και την κατασκευή ενός τεράστιου στόλου στην Αλεξάνδρεια κατά τα πρότυπα του Τρωικού πολέμου. Πόσο διαφορετικός θα ήταν ο κόσμος σήμερα εάν ο Αλέξανδρος... Στο σύντομο πέρασμά του, σε μόλις 33 χρόνια, ανίκητος και πολεμώντας ακατάπαυστα ο ίδιος στην πρώτη γραμμή διέλυσε κυριολεκτικά το κραταιό Περσικό κράτος για να δημιουργήσει έναν απέραντο «Ελληνικό καινούργιο κόσμο Μέγα» όπως αναφέρει ο Καβάφης.

Οποιοσδήποτε μπορεί να γράψει την άποψή του για ένα ιστορικό πρόσωπο. Αξία όμως, έχουν μόνον οι πηγές. Και το άρθρο αυτό βασίζεται στις εγκυρότερες πηγές της αρχαιότητας: Διόδωρος Σικελιώτης, Κούρτιος, Πλούταρχος και κυρίως ο Αρριανός που μας μεταφέρει τα γραπτά του ίδιου του Πτολεμαίου. «Ούτε και εις εμέ φαίνεται ότι άνευ θείας δυνάμεως έγινεν ο Αλέξανδρος, ο οποίος δεν μοιάζει με κανέναν άλλο θνητό». Με την χαρακτηριστική αυτή φράση ο Αρριανός, ολοκληρώνει το βιβλίο του «Αλεξάνδρου Ανάβασις». Ο Διόδωρος ο Σικελιώτης γράφει (Ιστορική Βιβλιοθήκη, 32,4,3): «Κατά τους πολέμους εναντίον των Περσών μεταχειριζόμενος με μεγάλη επιείκεια τους αιχμαλώτους, όχι μόνον με την

ανδρεία αλλά και με την περιβόητη ημερότητά του έκανε τους κατοίκους της Ασίας να επιθυμούν την εξουσία του».

Έχω βρεθεί πολλές φορές σε παρέες όπου ανιστόρητοι που έχουν άποψη χωρίς να έχουν γνώση, συνήθως έχοντες συγκεκριμένη πολιτική τοποθέτηση και εμπορούμενοι από ένα αντεθνικό μίσος, σχολιάζουν απαξιωτικά τον μέγιστο των Ελλήνων. Η καλύτερη απάντηση προς αυτούς είναι να διαβάσουν τι γράφουν για τον Αλέξανδρο οι ποιητές των κατακτημένων λαών. Για πρώτη φορά στην ιστορία συναντούμε το φαινόμενο, κατακτημένοι λαοί να αγαπούν τον κατακτητή τους. Τα δύο μεγάλα Περσικά Έπη: «Σαχ-ναμέ» -βιβλίο των Βασιλέων- του Εθνικού ποιητή της Περσίας Φερντοσί και το «Εσκαντέρ-Ναμέ» -Έπος του Αλεξάνδρου- του Νιζαμί αποτελούν για την Περσική παράδοση ό,τι η Ιλιάδα και η Οδύσσεια για εμάς.

Οι Πέρσες τον θεωρούν δικό τους βασιλιά, γιο του Νταρά (Δαρείου) και της Ολυμπιάδος. Εκθειάζουν τον μεγαλειώδη χαρακτήρα του, τη σοφία, την ευφυΐα και προπάντων τη δικαιοσύνη του. Και επειδή είναι απίθανο οι βαρυστημένοι ξερόλες να διαβάσουν το «Σαχ-ναμέ» των 126.000 στίχων, θα μπορούσαν να ενημερωθούν από το εξαιρετικό βιβλίο του Δόκτορος Δ. Γοβδελά (1780-1831), καθηγητού στην Ακαδημία του Ιασίου της Μολδαβίας, «Ιστορία του Μ. Αλεξάνδρου κατά τους Ανατολίτες συγγραφείς, Εκδόσεις Έλλα» ή από το βιβλίο «Ο Μ. Αλέξανδρος στην Περσική Επική ποίηση, Εκδόσεις ΙΩΝ, 2006» της Δόκτορος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μαριάννας Ιατροπούλου-Θεοχαρίδου.

Και από εκείνες τις μακρινές και μεγαλειώδεις για τον Ελληνισμό εποχές περνάμε στην θλίψη. Οι ιστορικοί του μέλλοντος θα αναρωτιούνται: Πώς οι απόγονοι των κοσμοκρατόρων Μακεδόνων κατήντησαν ένας λαός γραιοκύλων που έπραξε το ανήκουστο να χαρίσει οικειοθελώς την πολιτιστική κληρονομιά της Μακεδονίας σε ένα συνονθύλευμα Βουλγαρο-Αλβανών;

Πώς οι Έλληνες ψηφίζουν ακόμα, εκείνους που ονομάτισαν, αλλά και τους άλλους, που με την ένοχη σιωπή τους και με ανακούφιση, καλωσόρισαν τους παραχαράκτες στους διεθνείς οργανισμούς και «σέβονται» μία συμφωνία που καταπατήθηκε πριν καν στεγνώσει το μελάνι με προκλητικές παρουσίες σε διεθνείς οργανώσεις ως «Μακεδόνες» και με «Μακεδονικές» φέτες να πωλούνται στον Καναδά; Πού έχουν δεκάδες ευκαιρίες να ακυρώσουν μία συμφωνία που ήδη έχει ακυρωθεί από την άλλη πλευρά αλλά προσποιούνται ότι δεν βλέπουν;

Δεν γνώριζαν πως σε έναν κόσμο όπου η άγνοια της ιστορικής γνώσης είναι ο κανόνας, ότι κανένας ξένος δεν θα ασχοληθεί με το τι γράφει το σύνταγμά τους; Ότι όλοι θα μένουν στο όνομα; Ότι η «Β. Μ...νία» -και όχι η Ελλάδα- είναι πλέον η γενέτειρα του Μ. Αλεξάνδρου; Όλα τα γνώριζαν. Όπως γνωρίζουν ότι αυτός ο ουτιδανός και δωροδοκημένος με ρουσφέτια λαός, θα ξεχάσει τα πάντα και θα τους ξαναψηφίσει. Εάν ζούσε σήμερα ο Αλέξανδρος, όλοι μας θα είχαμε τη μοίρα των Ελλήνων μισθοφόρων του Δαρείου.

Ο Μέγας Αλέξανδρος δεν ήταν ημίθεος όπως ο πρόγονός του Αχιλλέας. Ήταν ένας θνητός που τα επιτεύγματα της σύντομης ζωής του αγγίζουν τα όρια του μύθου. Θα κλείσω με μία ιστορική ανακρίβεια, που δεν είναι και τόσο ανακρίβεια. Τα λόγια του Πτολεμαίου από την ταινία «Alexander»:

«Ήταν Θεός Κάδμε. Ή, ό,τι πιο κοντινό στον Θεό υπάρχει. Ο Αλέξανδρος ήταν ο Προμηθέας. Άλλαξε τον κόσμο. Πριν από αυτόν υπήρχαν φυλές. Μετά από αυτόν φάνηκε ότι ο κόσμος μπορεί να κυβερνηθεί από έναν Βασιλιά και να είναι καλύτερος για όλους. Έχτισε 18 Αλεξάνδρειες. Μία αυτοκρατορία της γνώσης του Ελληνικού πολιτισμού. Κανείς από εμάς τους στρατηγούς του, δεν πίστεψε στο όνειρό του. Οι ονειροπόλοι μας εξαντλούν. Δεν μπορούμε να τους ακολουθήσουμε. Μπορούσε να μείνει στην Μακεδονία, να παντρευτεί, να κάνει παιδιά και να πεθάνει ήσυχια και τιμημένος. Αλλά δεν ήταν αυτός ο Αλέξανδρος. Κι αν η επιθυμία του να συμφιλιώσει Έλληνες και βαρβάρους απέτυχε... Η

δόξα και η μνήμη των ανθρώπων θα ανήκουν μόνον σε αυτούς που ακολουθούν τα μεγάλα τους οράματα. Και μέγιστος όλων, είναι αυτός που στις χιλιετηρίδες που θα έρθουν, θα ονομάζουν: Megas Alexandros».

* Ο Άγγελος Αγοραστός είναι Διδάκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Δημοσιευμένο στο https://marketnews.gr/2844837/otan-gia-mia-stigmi-stamathse-h-anapnoh-ths-istorias/?fbclid=IwAR37syeOZrilho09DAfw_xPPcv61qk5_-H8eRku7HXxwWYNfW_FO6bhEsxk